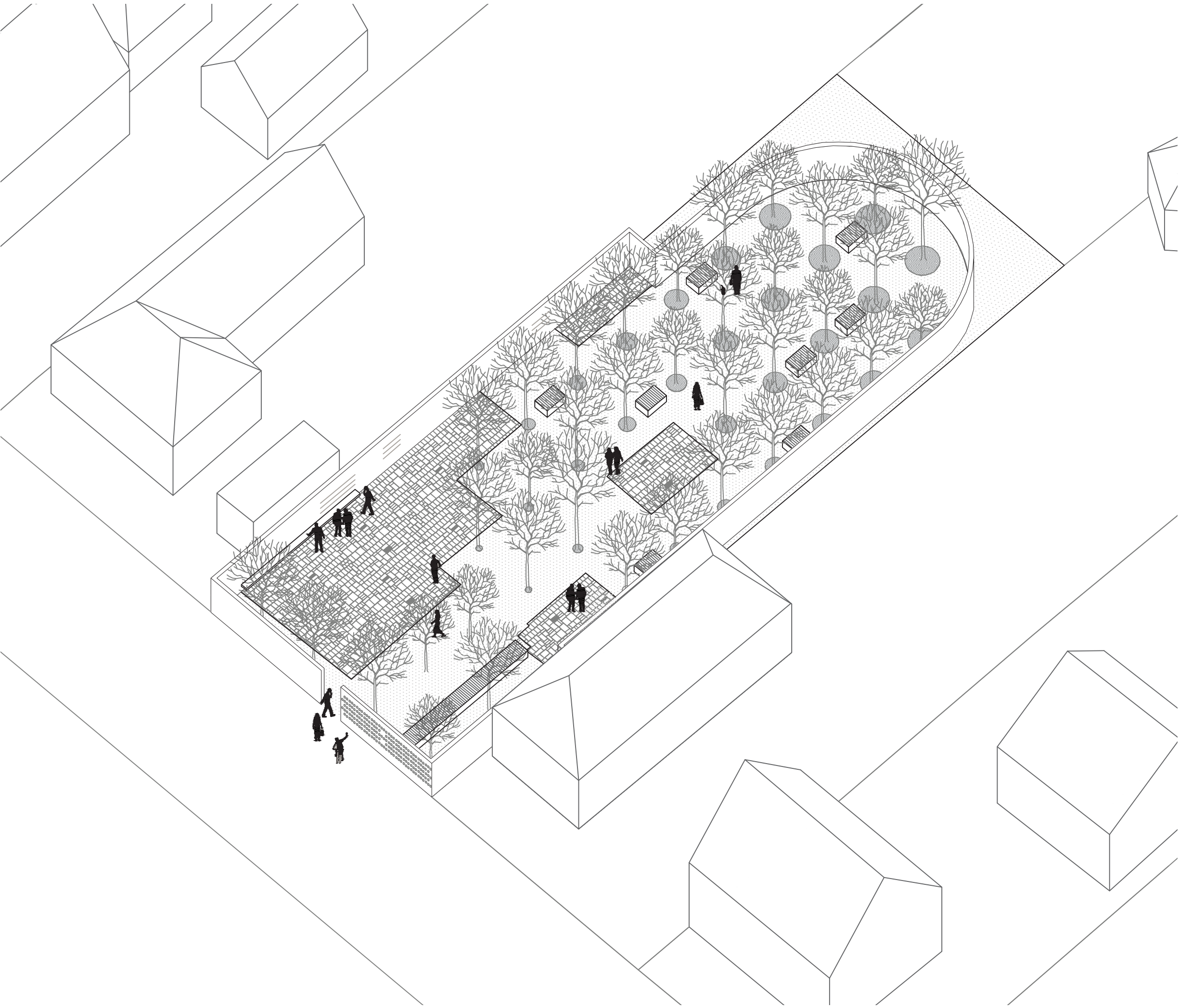
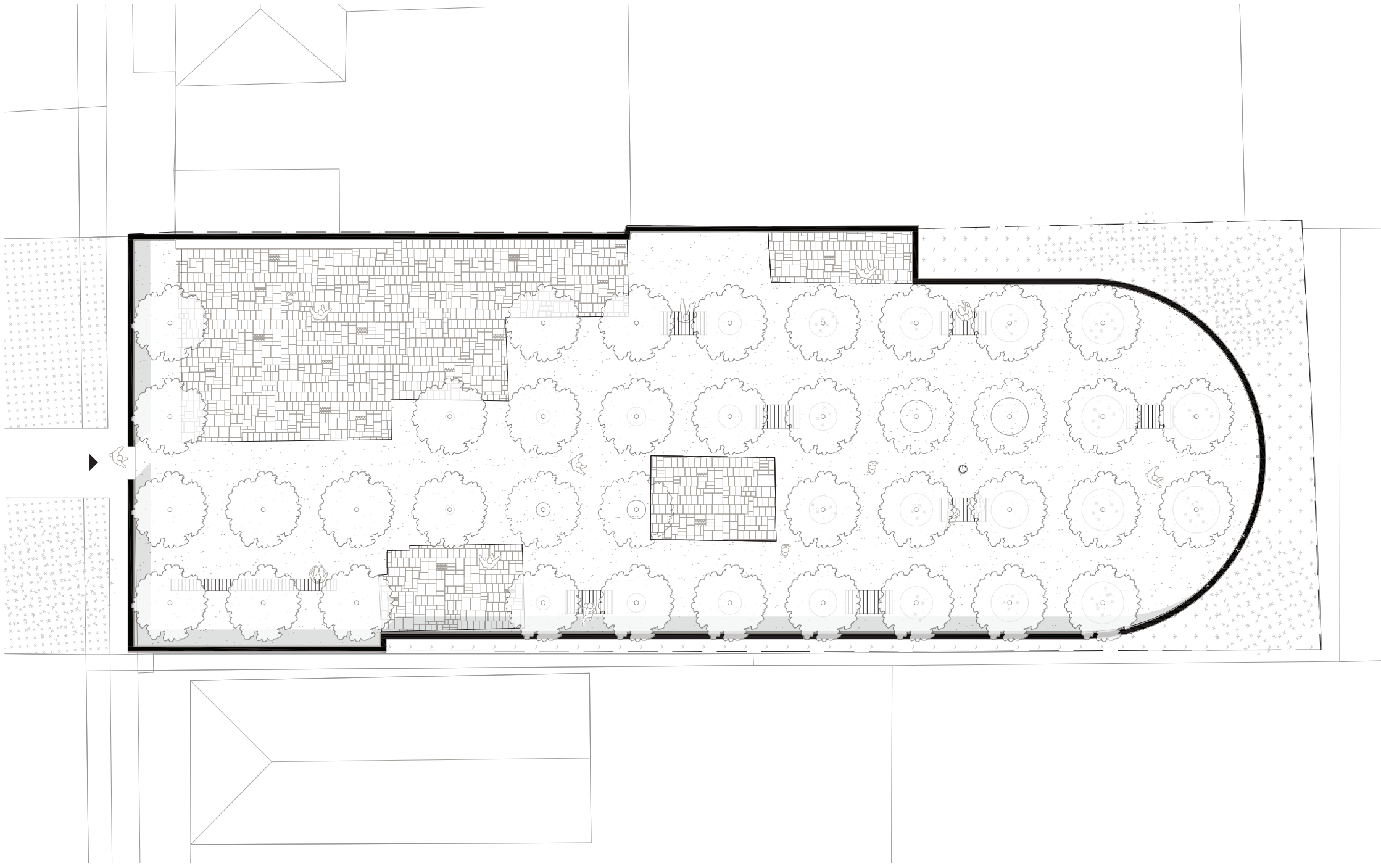

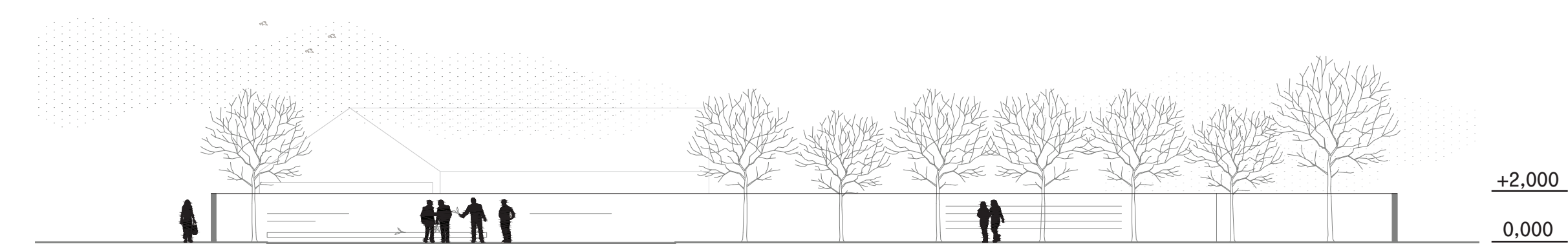
Vizualizácia - zákes do fotografie

Axonometria

Pódorys 1:200

Pozdĺžny rez 1:200

Ortofotomapa 1:2000

Situácia 1:2000

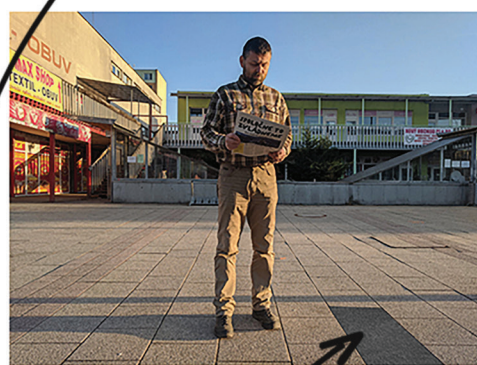
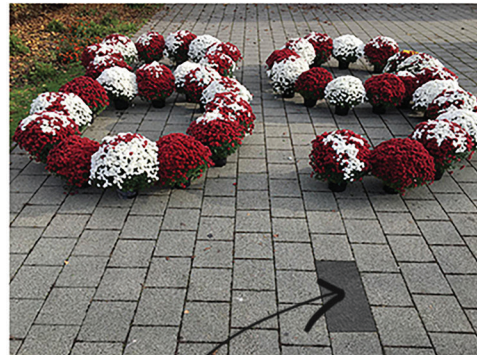
Námestie Jána Kuciaka a Martyiny Kušnírovej

Pamätníkom sa stáva celé miesto, ktoré návrh transformuje na symbolické námestie, teda priestor, ktorého význam už dávno nadobudlo. Cez pódorysy pôvodných budov zachováva až archeologickým spôsobom stopu tragédie, ktorú nemožno z kolektívnej pamäte vymazať. Vo forme dlaždic každého mesta Slovenska však namiesto konzervovania hrôzy zrkadlí jej význam pre spoločnosť a vnáša do pódorysov energiu spoločenstva, ktoré tragédia tohto miesta spojila v túžbe po jeho vlastnom ozdravení. Dlaždicový dar následne symbolicky vracia mestám cez rovnaké spomienkové dlaždice, ktorými prepojí Slovensko a vytvára tak pamätník presahujúci obmedzený priestor a čas.

Námestie vyčleňuje návrh múrom – keďže charakterom sa od okolia už dávno vzdialilo – čím mu dáva ochrannú, pietnu až sakrálnu kvalitu. Múr sa zároveň stáva miestom druhej úrovne ozveny spoločenskej transformácie naštartovanej hrôzou z tragédie, a to v podobe myšlienok z námestia Slovenska, ktoré účastníkom protestov dodávali nádej, odhodlanie. Návštevníkom pamätníka zase umožní ponoriť sa do hlboký odkazu, ktorý chceme pripomínať.

Kontemplatívny charakter miesta budú zdôrazňovať stromy čnejúce sa ako jediný prvok nad múrom ako koruna katedrál, symbol pevnosti a vytrvalosti a pozvanie na zastavenie, ponorenie sa do ticha a reflexie.

Tabuľka bilancii		poznamka	množstvo = m ²	jednotková cena = € / m ²	celková cena = €
celkové riešené územie			1 020		
Bilancia plôch			m ²	€/m ²	€
Spevnené plochy	dlažba - pamätník		189	150	28350
Spevnené plochy	pobytové plochy, parkový mlat		553	75	41475
Plochy zelene	izolačná/popínava zeleň		119	50	5950
Plochy zelene	zeleň okolo kmeňov stromov		40	80	3200
Zastavané plochy	múr		1188m	190	22420
SPOLU			1 020		101 395
Bilancia prvkov			ks	€/ks	€
Umelecké diela	násply do múru, plastika		1	10000	10000
Iné	vzrostlá zeleň - čerešňa pilkatá (prunus serrulata "Kanzan")		39	500	22500
Iné	lavičky		9	1000	9000
SPOLU					41 620

UNIVERZÁLNA
DLAŽBA

Idea výmeny fragmentov dlažby

Mozaika či unikátny patchwork, ktorý vznikne z darov dlaždic slovenských miest na mieste pódorysov pôvodných budov. Požíva symbolicky sa postaví na miesta, ktoré sa prelínajú so spomienkou na spúšťac spoločenských pohybov - tragédiu tohto miesta a zároveň uvažovať nad jej premenou na energiu pozitívnej spoločenskej zmeny ako symbolického spletenia dlhu spoločenstva Jánovi a Martine. Zúčastnené mestá dostanú rovnakú symbolickú spomienkovú dlaždicu s vygravírovaným textom, ktorá ich natrvalo prepojí a pripomenie im odkaz Jána a Martyiny.

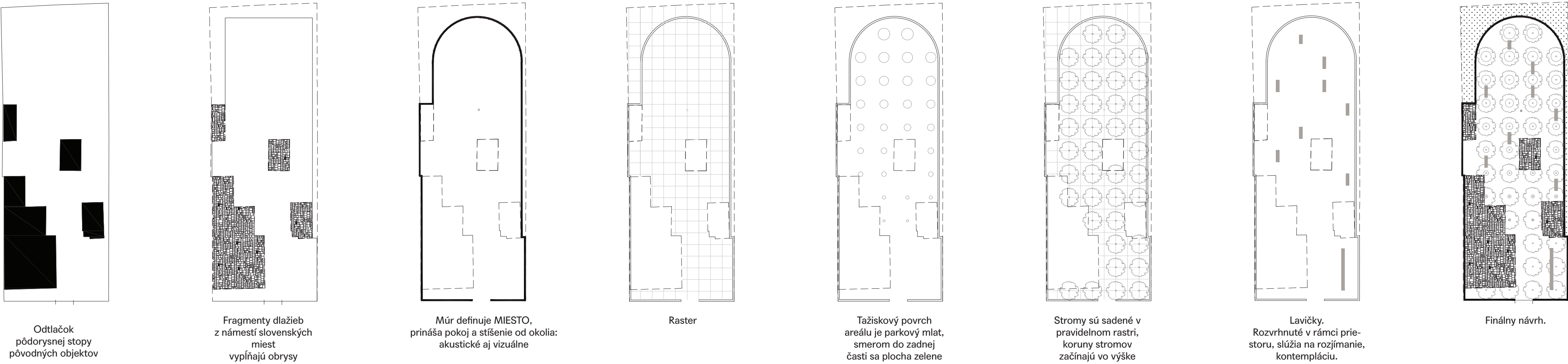
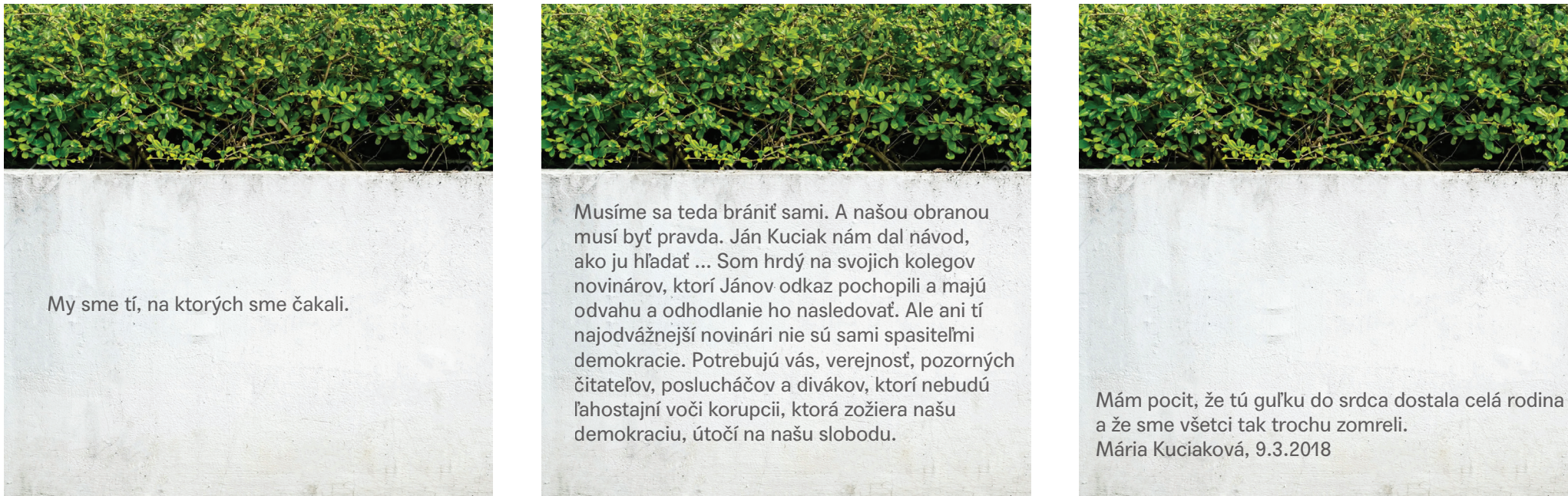

Schéma základných princípov návrhu

Ukážka silných myšlienok z námestí vrátených do múru tohto pietneho miesta - autentický hlas generácie, ktorá spracovála v sebe tragédiu tohto miesta, jej dôsledky a význam pre spoločnosť. Zároveň komunikuje hlbšie roviny odkazu pamätníka a kotví ho v konceptoch demokracie a slobody, ktoré chce pripomínaním posilňovať.

Ústredný text pamätníka, ktorý uvedie návštevník do priestoru, pamätného príbehu, jeho symbolov a odkazov pre celú spoločnosť.

Mozaika či unikátny patchwork, ktorý vznikne z darov dlaždíc slovenských miest na mieste pôdorysov pôvodných budov. Pozýva symbolicky sa postaviť na miesta, ktoré sa prelínajú so spomienkou na spúšťac spoločenských pohybov - tragédiu tohto miesta a zároveň uvažovať nad jej premenou na spoločenskú zmenu.

Miesto pre vence a pietne predmety.

Vstup na mieste pôvodnej brány.

Návrh počíta so zachovaním časti pôvodného múru z tvárnic.

Izolačná a popínajúca zeleň medzi múrom a hranicou pozemku.

Uzavretie ansľu zaoberaním múru, ktorý vytvára pocit nekonečna a dodáva priestoru sakrálny charakter.

Studňa, ktorú návrh symbolicky zachováva ako jednu zo šípov pôvodného priestoru.

Mlat ako povrch medzi stromy vytvára priestor, kde sa môže návštevník voľne pohybovať pod korunami stromov.

Lavičky ako miesto zastavenie sa a vnímanie atmosféry priestoru a následnú reflexiu.

Stromy - ako tieň, útočisko a strecha "katedrály" ohraničujúca pamätník zhora a zároveň ponechávajú ho dohora otvorený - dotvárajú pietno - kontemplatívny charakter. Navrhované je okrasná šerešňa (prunus serrulata "Kanzan"), najmä pre jej krásny kvet a význam ako symbolu krehkosti života a pomnuteľnosti.

Pôdorysná stopa pôvodných objektov vyplnená dlažbou je znížená oproti okolitému terénu o 5cm, čím tvorí symbolicky odtlačok tragédie, ktorá zrušila pôvodný význam tohto miesta.

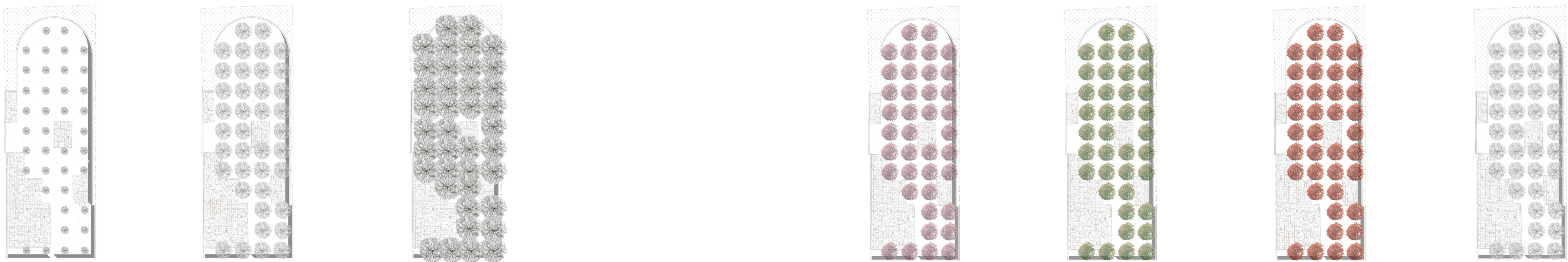

Schéma rastu stromov

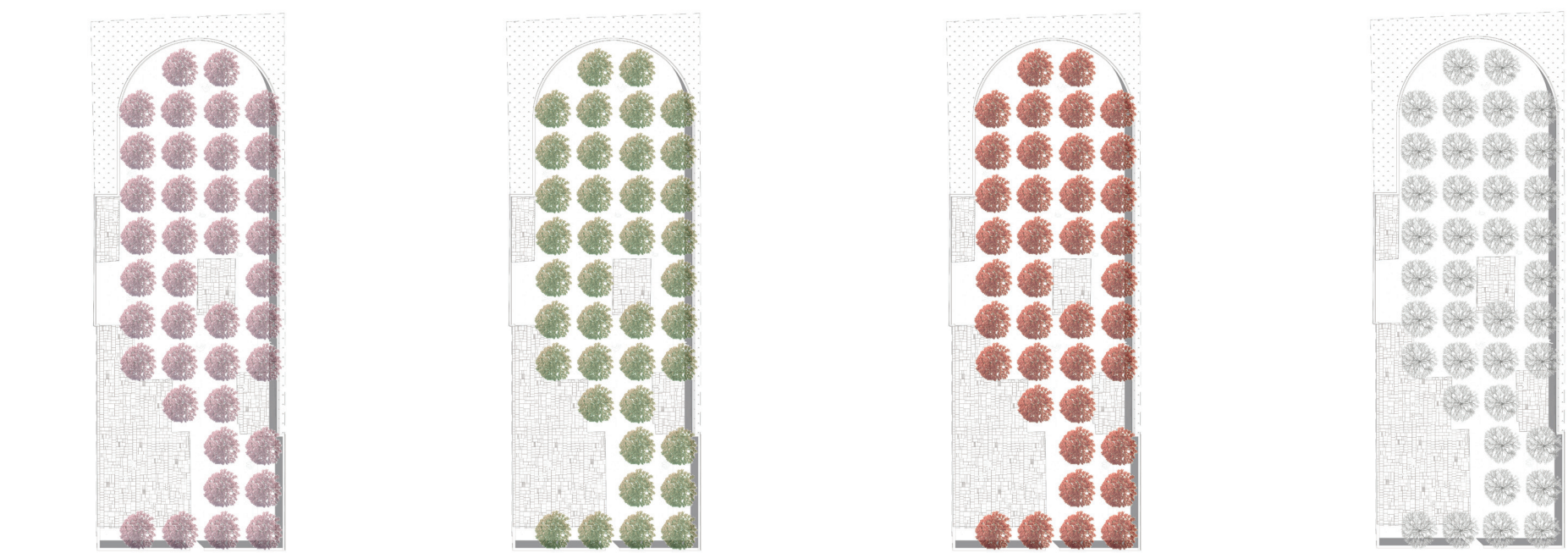

Schéma ročných období

Premena stromov počas vegetačného cyklu roka dokreslí variabilitu atmosféry celého pietneho miesta.

Námestie Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej

V návrhu, ktorý predkladáme, sa pamätníkom stáva celé miesto - navrhujeme ho zmeniť na symbolické námestie Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej - nielen ako pevnú súčasť našej kolektívnej pamäte, ale aj pevné fyzické miesto na mape Slovenska.

Prvá koncepcia pietneho miesta ako symbolického námestia vyjadruje, že tragédia, ktorá sa na ňom odohrala, významne ovplyvnila dejiny Slovenska, a tým zmenila aj význam samotného fyzického priestoru. To prerástlo svoju pôvodnú funkciu, charakter a geopolitiku. Automaticky sa vylčilo z pokojnej, väčšine obyvateľov neznámej obce, i tichej obytnej štvrte. Po realizácii pamätníka sa ešte výraznejšie stane cieľom spomienkových návštev a pietnych zhromaždení celostátného i regionálneho významu. Tragédia vytvorila na tomto mieste aj epicentrum spoločenského výbuchu, ktorého tlakové vlny zmenili celú krajinu, jej politický a spoločenský pôdorys. Explózia následne prepjela pôvodne nenápadné videcke miesto s urbánymi centrami (námestiami) po celom Slovensku a dodala im rozsiahlu energiu pre zásadnú spoločenskú zmenu. Energia reagujúceho občianskeho spoločenstva vychádzala z hrôzy, transformovala ju však následne do kolektívneho spoločenského dobra, ktoré sa pre určité generácie stalo prvým občianskym emancipačným momentom v ich životoch. Návrh, ktorý sme pripravili, túto transformačnú energiu námestí celej krajiny vracia späť do fyzického priestoru svojho pôvodu v dvoch rovinách zvier.

Prvá rovina zrkadlenia, či návratu spomienky na transformačnú energiu tejto dôležitej dejinnej udalosti bude realizovaná cez vloženie symbolických kúskov dlažby z každého mesta Slovenska do pietneho podkladu vyplňujúceho pôdorys budov pôvodnej zástavby na tejto parcele. Dlaždice slovenských miest plánuje autorský kolektív získať aj v spolupráci so širšou komunitou (organizátormi protestov Za slušné Slovensko, ktoré vznikli po vražde Jána a Marty, ktorí súhlasili so spolupracou na projekte). Návrh ráta so zachovaním pôdorysov pôvodných budov, pretože rozhodujúce udalosti podla nás nie je správne vymazať. Pre kolektívnu pamäť, ale aj občiansku imunitu je dôležité pripomínať stopy udalostí, ktoré reálne a veľmi hmatateľne poznačili naše životy i dejiny, a ktorým sa v budúcnosti práve cez ich pripomínanie nádejame vyhnúť vďaka vnímavosti budúcich generácií. Návrh to na počesť Marty robí až archeologickým spôsobom, čím zdorazňuje aj roviny poznávania a rekonštrukcie našej histórie z náznakov. Zachovanie pôdorysov má navyše návštevníkom pripomenúť, že za normálnych okolností tu mali žiť, radovať sa a žiť aj vychovávať svoje deti dvaja mladí ľudia. Podstatou návrhu tohto pamätného priestoru je teda symbolické spojenie miest celej krajiny s miestom pôvodu tragédie, ktorá spustila rozsiahle spoločenské zmeny. Prepájanie / zrkadlenie cez čas a priestor chceme realizovať obojsmerne - namiesto pamätníku darovaných dlaždíc doplníme spolu s komunitou počas spomienkových zhromaždení rovnakú, na mieru vyrobenú symbolickú spomienkovú dlaždicu, ktorá bude konkrétnym mestám aj v ich fyzických priestoroch trvalo pripomínať symbolické prepájanie celej krajiny, jeho význam i udalosť, ktorá k nim viedla. Výmenou dlaždíc miest Slovenska a symbolické dlaždice medzi všetkými zúčastnenými rozšírime hranicu pamätníka ďaleko za hranice aktuálneho pozemku vo Veľkej Mači a vytvoríme spolu s aktiváciou komunit, ktoré nadväzovali na odkaz Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej, dielo, ktoré presahuje obmedzený čas a priestor.

Druhá rovina zrkadlenia, ktorou chceme vrátiť transformačnú energiu námestí Slovenska na toto pietne miesto, sú ozveny silných myšlienok, ktoré na námestiach počas protestných zhromaždení zaznievali a dodávali napriek ťažkej, zdĺhavo beznejšej spoločenskej situácii dlhé mesiace nádeje, energiu a vytvárali silným. Výber myšlienok vygravírovaných decentne pozdĺž celého oplotenia pomôže preprávať príbeh miesta, dôležitý pre naše kolektívne dejiny, umožní návštevníkom ponoriť sa hlbšie do jeho odkazu a autenticky načúť. Čo znamenal pre ľudí, ktorí sa ocitli v strede diania. Graficky citlivo prítomné myšlienky budú súčasťou estetiky priestoru aj pozvánkou pre hlbšiu kontempláciu nad významom slobody, demokracie a zodpovednosti každého z nás za ich zdravie. Návrh má ambíciu reflektovať príbeh i jeho spoločenské dozvuky komplexne vo všetkých jeho hlavných rovinách. Miesto nevinnia len ako pamätník slobody slova. V hlboké podstate sa totiž príbeh Jána a Marty, jeho príčin a následkov dotýka oveľa viac rovín spoločensko-politického usporiadania než len samotnej slobody slova. Ide do podstaty demokracie, ktorá bytostne potrebuje slobodu pre svoje zdravie. Ako však

ilustruje príbeh Jána a Marty, samotná sloboda bez úcty a zodpovednosti ku spoločenstvu a hodnotám, sa môže stať monstróm, ktoré môže následne demokraciu prerásť a úplne zničiť jej inštitúcie. Sloboda je životodarnou silou demokracie a zároveň ju robí krehkou a zraniteľnou. Bez silných inštitúcií a vlády práva môže dávať priestor silám, ktoré sa postavie nad zákon a svoju bezúdržbovú moc povyšuje nad hodnotu ľudského života.

Práve ozvenou energie námestí a osobnej zodpovednosti účastníkov protestov, ktoré na dlhé mesiace ovládli celé Slovensko, chce návrh návštevníkom pripomínať krehkosť a pomnuteľnosť demokracie i našej slobody. Chce tak byť apélom pre uvedomenie si osobnej zodpovednosti každého z nás za osud celého spoločenstva a našej vzájomnej prepojenosti.

Návrh chce zdôrazniť, že demokracia a sloboda sú náročné koncepty. Náročné na neustálu vedomú bdelosť, odvahu spochybňovať a klásť otázky, hľadať pravdu a prenikať k podstate. Sú náročné aj preto, že od nás vyžadujú neustále ožiovovanie v každodenných rozhodnutiach, cez ktoré obnovujeme ich zdravie a pripomíname si, že nie sú navždy garantovanými výsadami, ale živými organizmami odkázanými na silu každej generácie a každého jednotlivca, ktorý ich musí v sebe znova a znova objavovať. Toto pamätné miesto je preto v našom ponímaní ponukou na zastavenie sa, spojenie sa s odkazom tejto tragickéj udalosti a rezonanciou jej dôsledkov symbolicky prítomnými v tomto priestore, pokusom o znovu oživenie jej odkazu v každom z nás, v intímite a tichu vlastného bytia.

Sloboda a demokracia sú zároveň v spoločenskom poňatí konceptmi, ktoré vyžadujú kolektívnu starostlivosť a hodnotovú zhodu. Preto koncipujeme dielo ako kolektívne úsilie, ktoré vyvrcholí v opätovných spomienkových zhromaždeniach po celom Slovensku. Komunitný aspekt diela vnímame ako dôležitý pre oživenie pamätovej stopy spoločenstva, ale aj ako príležitosť pre každého z účastníkov opäť prejsť cestu reflexie a uvedomenia si vlastnej zmeny.

Zámernou subtilnosťou, symbolikou a minimalizmom návrh zdôrazňuje prázdno, ktoré vzniklo stratou dvoch vzácných ľudských životov. Prázdno má byť v priestore čiteľné. Ján Kuciak bol tiež nenápadnou silou. Silou, ktorá sa sústredila na pravdivosť, vytrvalosť, poctivú prácu s dátami a hľadanie pravdy mimo stredobodu pozornosti. Práve kombináciou týchto prístupov a vlastností sa Jánovi podarilo dostať sa k hlbšej podstate zhubného systému, než mnohým novinárom pracujúcim s veľkými odhaleniami a silnými slovami. Je paradoxné, že práve tichá, poctivá a dôsledná práca sa stala pre systém a niektorých jeho predstaviteľov nebezpečnejšia než hlasnejšie tituly médií. Až taká nebezpečná, že sa ju rozhodli zastaviť.

Práca Jána Kuciaka a napokon i Marty Kušnírovej nám teda pripomína, že pravda vyžaduje často pokorné a zdĺhavé pátranie, oveľa všednejšie, než ponúkajú obvyklé veľké „heroické“ obrazy. Najhlbšie a najpodstatnejšie veci k nám často prehovárajú nenápadne, vyžadujú si od nás zastavenie, ticho, pozornosť - prehľadnutie center popularity či moci, často solitérnu cestu proti presile verejnej mienky, aktuálnych trendov. Také boli aj zistenia Jána Kuciaka. Tragická smrť novinára a jeho snábenie nám pripomínajú aj to, že práve v rozoznaní významu subtilnosti pravdy a jej sily sme ako spoločnosť zlyhali. Nedokázali sme nájsť obranné mechanizmy proti únosom štátu včas, len na základe odhalení pravdy zverejnených Jánom Kuciakom, ale aj inými novinármi. Ako hovorí na námestiach Róbert Bezák, až hrozivo sme pre prebudenie a dostatočnú masovú mobilizáciu potrebovali veľkú tragickú tektoniku smrti.

Práve po podľa našej mienky ani toto miesto nemalo byť bombastickým priestorom veľkých giest, ale skôr miestom a ponukou pre zastavenie sa, ticho, kontempláciu a reflexiu - hľadanie podstaty a pravdy v detailoch, nenápadnosti a náznakov.